

IDEEËN VAN ROLSCHAATSBAANONEINDIGHEID

Eerst moest er uitsluitel komen op het punt van vrij. Sinds wanneer zijn jullie vrij? Als je dat vroeg voelde je je heel wat, ook al had iedereen tegen wie je kon staan opscheppen hetzelfde geschenk gekregen en waren ze er op dezelfde manier aan gekomen als jij. Dezelfde zon verpakt in glimmend papier, dezelfde zachte, weldadige hemel, dezelfde grindweg die je vroeg of laat ontvelde. Het was moeilijk om niet te geloven dat het meer van jou was dan van iemand anders, dat het voor jou gemaakt was en al die jaren had liggen wachten tot jij zou komen opdagen. Dat gevoel had iedereen. We vonden het heerlijk om daar gewoon te staan in die hitte, na zo'n lang, kil jaar in de stad. Sinds wanneer zijn jullie vrij? was het geluid van onze val die dichtklapte, jaar in jaar uit traptten we erin, pure, beknelde vreugde in ons eigen Sag Harbor.

Dan kreeg je het volgende vrij: tot wanneer zijn jullie vrij? – en de wedijver was begonnen. Het magische antwoord was Tot En Met Labor Day of De Hele Zomer. Minder dan dat was tegenslag te kennen geven. Een weekend vrij aan het begin van het seizoen, om de boel te luchten, de kieren schoon te vege, dat was prima. Maar niet meer dan een maand vrij? Een week? Wat was er aan de hand, hadden jullie het financieel moeilijk? Iedereen had het financieel moeilijk, natuurlijk, maar als het ten koste ging van Sag, was het wel goed mis. Een week vrij maar, of een maand, dan liet je je toch de kaas van je brood eten? Als je vroeg: tot wanneer zijn jullie vrij? kwam er meteen een wolk voor de zon. De vraag bracht een vleugje herfst met zich mee. Alle antwoorden speelden in op het einde,

de dood van de zomer nog voor die goed en wel begonnen was. De baai was nog niet eens warm genoeg om te gaan zwemmen of je zag hem alweer bevroren voor je. Labor Day was opeens helemaal niet meer zo ver weg.

Het laatste vrij was voor de helft informatie vergaren en voor de helft bidden: wie is er nog meer vrij? Het seizoen was begonnen, we waren er zelf het bewijs van, het instrument van, maar het kon allemaal pas echt van start gaan als alle spelers hun plaats innamen, de oprit af kwamen rennen, high fives en zo. De anderen waren noodzakelijk, en we moesten weten hoe het zat. Degene die voor je stond in zalmkleurige korte broek kon bijvoorbeeld zeggen: 'Ik heb hem woensdag nog gesproken en toen zei hij dat ze al vrij hadden.' Ze waren altijd als eersten vrij, sloegen nooit een juni-maand over, alsof hun leven ervan afhing. (Dat was ook zo.) Iemand kon zeggen: 'Het gras was gemaaid bij ze.' Gemaaid gras was een onmiskenbaar teken van aanstaande bewoning, vandaag of morgen. 'Er stond een auto op de oprit.' Nog beter. Er was geen grotere waarheid dan een auto op een oprit. Een auto op de oprit was een uitnodiging om aan te kloppen en ernst te maken met de zomer. Aankloppen en dan de deur onder je knokkels mee zien geven – als je eenmaal vrij was, bleef de deur van het slot tot je de boel definitief dichtgooide.

Als we er allemaal zijn kunnen we beginnen.

Ik heet Ben. In de zomer van 1985 was ik vijftien. Mijn broer Reggie was veertien. Wat onszelf betreft, wij waren die ochtend gekomen, precies anderhalf uur, voor de file uit. In de loop van een zomer hoorde je een hoop verschillende strategieën om de files te vermijden, of er in ieder geval zo min mogelijk last van te hebben. Je had mensen die op vrijdagmiddag het kantoor al vroeg voor gezien hielden, en dan hun collega's terloops op de hoogte brachten van de reden voor hun vertrek om zich te kunnen koesteren in wat

lichte afgunst. Anderen gingen zondagavond laat pas terug naar de stad, nadat ze met cacaoboterhanden het allerlaatste restje vreugde uit het weekend hadden gewrongen. Ze stopten onderweg om iets te eten en keken vanachter het restaurantraam naar de trage, rode stroom terwijl ze hun gebakken mosselen door de tartaarsaus haalden – zo meteen, zo meteen, nog niet – tot de kust veilig was.

De methode van mijn vader was simpel en meedogenloos: om vijf uur 's ochtends vertrekken zodat we de enige levende zielen op de Long Island Expressway waren, in het spookachtige donker de stad uit gevlucht. Mijn moeder zei af en toe: 'Er zijn helemaal geen files,' alsof het een wonder was. Nou ja, het was niet echt donker, de zon is er in juni al vroeg bij, maar ik herinner me die ritten wel altijd zo – het geheugen heeft zijn eigen palet en een breed penseel. Misschien herinner ik het me zo omdat mijn ogen het grootste deel van de tijd dicht waren. Als je zo vroeg op pad ging was het de truc om net wakker genoeg te worden om een tas met kleren naar beneden te kunnen slepen, en het je dan in de auto gemakkelijk te maken en verder te slapen. Iedere onnodige beweging kon je van het rijk van de halfslaap naar een lodderig half wakker-zijn verbannen, dus sjokten mijn broer en ik langzaam en zwijgend als zombies voort tot we op de achterbank zaten, waar we allebei onze eigen hoek in doken, neus tegen de bekleding, kont aan kont, min of meer ogend als een rorschachtest. Wat zie je in deze afbeelding? Twee broers die allebei een andere kant op gaan.

We waren sinds kort geen tweeling meer. We scheidden tien maanden, en tot mijn vijftiende waren we een vast koppel geweest, meer Siamees dan twee-eiig of eeneiig, gekenmerkt door een griezelige onafscheidelijkheid. We zaten niet met de heup of de milt of het zenuwstelsel aan elkaar vast, maar op een veel belangrijker punt – die plek op jezelf die contact maakt met de wereld.

Er was iets in het menselijk DNA wat mensen ertoe bracht 'Benji 'n Reggie, Benji 'n Reggie' te zeggen, in één moeite door, alsof we

tekenfilmfiguurtjes waren, of bekend van de verpakking van één of ander soort snoepgoed. De doodenkele keer dat ze ons alleen tegenkwamen, was het eerste wat mensen vroegen: ‘Waar is Benji?’ of ‘Waar is Reggie?’, waarop we uitgebreid verslag deden van waar onze ander zich bevond en er gauw de nodige context aan toevoegden alsof we ons ervoor schaamden buiten in de zon te zijn betrapt met maar een halve schaduw: ‘Hij is het dorp in gereden. Hij was op het strand zijn CAT Diesel Power-pet kwijtgeraakt en is nu naar de kwartjeswinkel om een nieuwe te halen.’ En dan knikte de vragensteller ernstig: Reggie’s door truckerfims uit de jaren zeventig gevoede liefde voor zijn CAT Diesel Power-pet was genoegzaam bekend.

Je had de zomer, en je had de rest van de tijd. De rest van de tijd, toen we nog niet gescheiden waren, kon je ons in kleren van de jongensafdeling van Brooks Brothers zien lopen – mooie witte Oxford-overhemden bijvoorbeeld, onder schooltijd keurig in onze broek gestopt en lichtelijk rebels loshangend wanneer we thuis waren. Wij zaten op een lagere school waar je een colbert en een stropdas moest dragen, en dat deden we dus ook. Onze polsen staken op een gegeven moment altijd te ver uit de mouwen van ons colbert, ondanks pogingen van mijn moeder om die bijtijds uit te leggen. De stropdassen waren van het soort dat je met een klemmetje vastzette, maar we hadden er ook een paar die onze vader aan het begin van het schooljaar strikte en die we de daaropvolgende negen maanden lostrokken & straktrokken, waarbij de knoop steeds vettiger en groezeliger werd door wat hij van onze kindervingertjes opzoog. We hadden ieder één blauwe blazer en één beige corduroy colbert, die beurtelings werden gecombineerd met een grijze en een kakikleurige lange broek. Ik was iets groter, en dat hielp wel om erachter te komen welke van wie waren, maar niet altijd.

Hoe zagen we eruit, als we naast elkaar Lexington Avenue aflie-

pen en 62nd Street overstaken, op weg van en naar school? Ik weet nog dat toen ik twaalf was, een oude blanke man ons een keer op een hoek staande hield en vroeg of we kinderen van een diplomaat waren. Kleine prinsjes uit een Afrikaans land; de VN lag nog geen kilometer verderop. Want – waarom zouden zwarte mensen zich anders zo kleden? Ik keek omhoog naar zijn mossige tanden, bracht met een klein stemmetje een schor ‘Nee’ uit en trok Reggie mee het zebrapad op, afgericht als ik was om niet met vreemden te praten omdat iedereen een kinderverkrachter was. De tv was onze vaste oppas, dus vermanende films van de week waren onze handleiding voor hoe je met vreemden moest omgaan. We namen gretig de literatuur door, grinnikten meesmuilend om de verhalen over verwaarloosde blanke kinderen die ontspoorde, de trieste stoet van mollige en ontvankelijke liftertjes, pillen slikkende briljante studenten die doordraaiden vanwege de ‘prestatiedruk’. Als vreemden ons op straat aanhielden om vragen te stellen, wisten wij wat we moesten doen. Doorlopen, broer. Hoe zag hij eruit? Vennoot van het advocatenkantoor Bleekscheet, Bleekscheet & Bleekscheet. Hoe zagen wij eruit? Ik weet het niet, maar die vraag van hem zouden we in Sag Harbor nooit te horen hebben gekregen. Daar vielen we niet uit de toon.

’s Zomers probeerden we op onze eigen armzalige manier iets anders. Wat deden we, bevrijd van het kledingvoorschrift? Als schijntweeling raakten we onze liefde voor het uniform niet kwijt. We droegen elke dag hetzelfde model shirt, maar in verschillende kleuren, met verschillende opstrijkbare plaatjes. Elke paar maanden kocht onze moeder kleren voor ons bij Gimbels – beveiligingscamera’s leggen vast hoe ze voor haar jongen foerageert, mompelend: ‘Twee van die, en twee van die’ – en gooide ze dan in onze kooi waar we als hyenawelpen uitvochten wie wat kreeg. Wou je dat kastanjebruine badstof shirt? Zorg dan dat je er als eerste bij bent, anders loop je tot Kerstmis in dat olijfgroene ding.

R2-D2-pyjama voor jou, C-3PO voor mij. Je moest snel zijn. Kwestie van claimen.

We waren een soort genre op zich wanneer je een fotoalbum opensloeg: daar heb je Benji 'n Reggie languit in het helmgras, leunend tegen de motorkap van de huurauto van die zomer, samen op een bankje voor de ijssalon. Het ene broertje in een koningsblauw Izod-poloshirt, het andere in een karmozijnrood Izod-poloshirt met chocoladevlekken. Armen om elkaars nek geslagen, allebei in hetzelfde shirt afgezien van dat ene cruciale, onderscheidende detail waar het nu juist om ging. Hetzelfde, maar net even anders, en naar dat kleine beetje verschil ging ons diepste verlangen uit.

Onze gezichtsuitdrukkingen, iedere foto weer? Ik: gepijnigd en dyspeptisch, ogen ongemakkelijk half toegeknepen bij de ontdekking van weer een nieuwe onvolkomenheid in het ontwerp van de wereld, terwijl het gedachtewolkje vraagt: 'Zijn we niet allemaal eigenlijk gewoon mieren onder een vergrootglas?' Of: 'Is dit het verstrijken van onze tijd, een beetje snoeppoeder dat door een zandloper valt?' De term 'vroegrijp' is nooit op mij van toepassing geweest, behalve waar het ging om mijn vroegtijdige inzicht in, zeg maar, de existentiële nood. In ieder ander opzicht sleep ik me sjokkend voort. Mijn knokkels? Flink gehavend.

Lachen maar. En wat doet Reggie? Gekke bekken trekken natuurlijk, scheel kijken, grijnzen, vingers gekromd tot duivels-hoorntjes, zwaaiend met zijn gedeukte bedelaarsnap voor een paar extra kruimels kostbare aandacht, een zeldzaam goed bij ons thuis. We wisten dat we gescheiden wilden worden, maar konden het maar mondjesmaat verdragen. Dus toen onze vader een keer thuiskwam met een paar namaaksouvenirs van de Olympische Spelen van 1976 in Montreal, pikte ik het speerwerp-T-shirt in, en Reggie nam het kogelstoot-T-shirt, en daar stapten we weer vanuit de kleedkamertunnel de zonovergoten arena in, zomer na zomer, leden van hetzelfde team. Het was fijn om een

team te hebben, ook al bestond het maar uit ons tweeën.

Waar is de chirurg met genoeg talent om deze riskante operatie uit te voeren, deze ongelukkige aaneengeklonkenen te scheiden? Dokter Puberteit wordt opgepiept, armen schoongeboend, van top tot teen in het groen, klap op de kont van de zuster en helemaal thuis in de laatste technieken. Meer suctie! Speerwerpen en kogelstoten – dat klopt wel zo'n beetje. Hormonen joegen mij de hoogte in, lang en mager, een bonenstaak met X-benen, terwijl Reggie, altijd al mollig in de wangen en armen, opbolde tot iets ronds waarin je kon knijpen, zacht en glad, waar bij mij alles hoekig uitstak. We raakten per week meer uit onze verstrengeling ontward, haar na nieuwe haar. Junior High School, noemden ze dat.

Er deden zich geen complicaties voor bij de fysieke scheiding, maar hoe zat het met de mentale scheiding, het verbreken van de fantoomverbinding die erop neerkwam dat als Reggie zijn teen stootte, ik een kreet van pijn gaf, en omgekeerd? Het moment van mijn psychische bevrijding kwam toen Liza Finkelstein in het voorjaar van '83 – we zaten in de tweede klas – een rolschaatsdiscofeest gaf.

Het was bar-mitswatijd, een mooie tijd naar iedere maatstaf, maar vooral voor verstokte hapjesliefhebbers zoals ik. Terwijl mijn vrienden hun aloude initiatieriten ondergingen, maakte ik mijn eigen volwassenwording door, culinair gesproken. Ik had een nogal beschut leven geleid wat hapklare snacks betreft, alleen maar wat aangerommeld met minihotdogs, La Choy-loempiaatjes en andere favorieten uit de categorie Voorverwarmen Op 180 Graden. De kruidige, gecaterde geneugten van een groots aangepakte, geldverslindende, moet-je-mij-eens-kijken bar mitswa waren een openbaring voor me. Ik weet nog goed dat ik met verbazing naar de zilveren hors-d'oeuvreschalen heb staan kijken. Ze zweefden door de lucht en doken omlaag als vliegende schotels

in een sciencefictionfilm uit de jaren vijftig, met levensvormen aan boord waarvan ik het bestaan niet had vermoed, brengers van gustatoire vrede en welbehagen. Spiesjes met kipteriyaki, Zweedse gehaktballetjes half ondergedompeld in bruine saus, een overvloedige hoeveelheid dipsausjes, donker en lobbige – het was dui-zelingwekkend, en dat kwam niet alleen door de koosjere drankjes van Manischewitz.

Ik was eraan gewend het enige zwarte kind in het vertrek te zijn – ik was er per slot van rekening alleen maar omdat ik die verschillende Abe's en Sarahs en Danny's kende van een particuliere school in Manhattan – maar het had iets leerzaams om het enige zwarte kind op een bar mitswa te zijn. Bij elke bar of bat mitswa zou op zijn minst één zwart kind aanwezig moeten zijn, met een zwevend keppeltje boven op zijn afro – een leuke visuele grap, die hebben we dan ook meteen gehad, maar belangrijker is dat het voor het kind in kwestie een goede oefening is om erachter te komen wanneer de mensen in zijn ooghoeken over hem praten en wanneer niet, een vaardigheid waar je later in je leven wat aan hebt, als je echte vervolging van vermeende vervolging probeert te onderscheiden, dat wat echt gebeurt van wat alleen maar een manifestatie van paranoia is. 'Wie is dat?' 'Fluister fluister een vriend van Andy, van school.' 'Zo koninklijk en beheerst – hij ziet eruit als een jonge Sidney Poitier.' 'Fluister fluister of de zoon van een Afrikaanse diplomaat!'

Na verloop van tijd kreeg ik wel eens gezelschap, de enkele keer dat er een R&B-band optrad, die zich door de verplichte Motownkost heen werkte, inclusief het onvermijdelijke 'Superfreak'... terwijl Liza Finkelstein, grimmig en zwijgend, bestek in haar vuist geklemd, ons allemaal vervloekte. Haar ouders waren allebei burgerrechtenadvocaat – niet dat ik enig idee had wat dat was. Ik wist alleen dat Liza die ene keer in het jaar dat een leraar het over de Mars op Washington had, eruit flapte: 'Daar zijn mijn

ouders ook bij geweest!’ Haar ouders respecteerden alle rassen, kleuren en gezindten, tenzij die gezindte de hunne was. Op grond van een of andere linkse afweging waren ze tot de conclusie gekomen dat de tradities van hun eigen geloof flauwekul waren, en dat Liza dus nog een tijdje moest wachten voor ze kon toetreden tot de wereld van de gekalligrafeerde uitnodigingen en bijbehorende RSVP-envelopjes.

Rebellie sijpelt omlaag. Liza’s ‘Daar zijn mijn ouders ook bij geweest!’ had weliswaar van jaar tot jaar al minder enthousiast geklonken, maar ik denk dat het de bat-mitswatijd was, met al zijn uiterlijk vertoon en de wereld aan cadeaus, waardoor ze pas echt aan het mokken sloeg. Zo buitengesloten te worden. Het geschiedde op een zonnige voorjaarsmorgen dat onze hippieachtige leraar Engels Mr. Johnson de Mars op Washington ter sprake bracht en heel 8B instinctief naar Liza keek om het haar voor de laatste keer te horen zeggen. Misschien waren we in een sentimentele bui. We zouden over een paar maanden naar High School gaan en elkaar na al die tijd samen – sommigen kenden elkaar al van voor de kleuterschool – uit het oog verliezen. Dit was een mijlpaal, en we wachtten tot Liza ons gaf wat we nodig hadden. Het duurde en duurde. Een vermoeden of angst dat Liza de vereiste dienst misschien niet zou verlenen nam bezit van de klas, op eenzelfde manier als dat er, bijna onmerkbaar, mentholsigarettenrook onder de deur van de lerarenkamer door kon kruipen. Mijn blik viel op haar geblokte new-wavekniekousen, en ik dacht: Liza is niet new wave. Toen liet ze een snerend ‘daar zijn mijn ouders ook bij geweest’ horen, rolde met haar ogen en gooide allebei haar voeten naast zich in het gangpad. Liza had die hele bat-mitswabehandeling niet nodig. Ze werd op dat moment een tiener.

De Finkelsteins troffen een regeling waarbij de oudere generatie zou dokken voor een qua opzet en uitvoering seculier rolschaatsdiscofeest, en de jongere generatie de reikwijdte van de zinsnede

‘maar al mijn vrienden’ met ten minste vijftig procent zou verminderen. Normaal gesproken was ik bang voor andermans ouders, maar Mr. Finkelstein leek altijd blij te zijn om me te zien. Door hun dochter naar een chique particuliere school te sturen hadden ze hun kernwaarden verraden. Schoolgeld betalen terwijl je eigenlijk de openbare scholen in de buurt moest steunen – dat was net zo perfide als druiven eten terwijl je eigenlijk druiven moest boycotten. In die tijd was iedere buiten de vakbond om geteelde druif een traan die uit het oog van een gastarbeiderskind werd geperst.

Het feit dat Mr. Finkelsteins dochter een echt zwart vriendje had, verzachtte de situatie een beetje. Hé, daar waren ze toch voor naar Washington gelopen? De beelden van die dag in 1963 zijn majestueus en heilig – het zwart-witte mozaïek van gezichten en steen, die macht van mensen die de vijver en het monument overweldigt en de grijns van het gezicht van de architecturale arrogantie wist. Als je er echt bij was geweest, wat dacht je dan op het moment dat je de foto’s zag? Die massa was je reinste uitdrukking van wat mensen vermochten, die maakte het mogelijk om jezelf wijs te maken dat je jezelf daar in die zee van mensen kon onderscheiden – dat ben ik bij deze belangrijke gebeurtenis, kijk maar, daar, zoals ik vroeger was, vóór dit allemaal. Het moest mogelijk zijn om jezelf op de mouw te spelden dat je niet in de menigte verloren ging. Ik had geen moeite met Mr. Finkelstein.

Een rolschaatsdiscofeest was zonder meer iets uit het postpiñata- en precoïtustijdperk. Waar zijn ze gebleven, die piñatas van wel- eer? In een lange reeks fraai ingerichte huiskamers hadden we met stokken uiting gegeven aan onze lust door de arme piñatas met gretig geweld te lijf te gaan; hun trieste papieren vacht sloegen we aan flarden totdat hun lege lijf boven ons heen en weer zwaaide – zulk gespuis waren we. We moesten binnenin zien te komen, die beesten openrijten, toekijken hoe hun roze darmen scheurden en

een plompe regen van ongelijksoortig snoepgoed prijsgaven dat alleen in piñatas bestond, de verfomfaaide Zimzi's, Dolo's en Shrats, zoet aas waar we om vochten als goedgeklede gieren. We wilden nu ander snoep. Voor sommigen van ons zou deze periode in het preseksuele voorgeborchte maar kort duren. Niet voor mij. En dat maakte mijn onverwoestbare zelfvertrouwen na die keer dat Emily Dorfman me had gevraagd of ik met haar wilde rolschaatsen des te meelijwekkender.

Emily Dorfman was de langste leerling van onze klas, al een behoorlijke tijd. We noemden haar 'Spin'. Haar armen en benen waren bleek steigerwerk dat haar T-shirts en rokken overeind hield, en ze had nog niet door dat als ze haar haar liet groeien, de extra wervels die ze in haar nek leek te hebben misschien bedekt zouden worden – als ze een dier was geweest, zou ze zich te goed doen aan die blaadjes bovenin. Hoewel ik vond dat ze ondanks haar O-benen een zekere elegantie bezat, een slungelige sierlijkheid, had ik haar nooit als seksobject beschouwd. We hadden als kinderen dezelfde school-wc's gebruikt, elkaar deels bloot gezien in die tijd, en misschien had dat er iets mee te maken. Geen mysterie.

We zaten in onze tweede of derde suikerroes op Liza's verjaardagsfeest, toen ze naar me toe kwam. Ik had het een beetje rustig aan gedaan. De rolschaatsen zaten te strak, en ik draaide met een pijnlijk gezicht grote, klungelige rondjes. Ik wist niet meer wat voor schoenmaat ik had, mijn lichaam had gewoon geen best jaar, daar kwam het op neer, en ik was er de persoon niet naar om als ik eenmaal bezig was alsnog de juiste maat te vragen. Ik strompelde liever een paar uur met pijn rond dan dat ik voor mezelf opkwam. Dus. Daar stond ik met de jongens bij de Asteroidsautomaat – we zaten allemaal tijdelijk zonder kwartjes en speculeerden wat over het trainingsschema van DMZ, de topscorer van het spel – toen Emily ons kringetje binnenstapte en zei: 'Benji, ga je mee? Ik heb zin om te rolschaatsen.' Ze gaf me een

klap op mijn rug om de terloopsheid van haar voorstel te benadrukken.

Ik keek naar Andy Stern, die mijn vriend was. We speelden samen *Dungeons & Dragons* en kenden elkaar al ik weet niet hoe lang, van toen we nog *Star Wars*-marathons hielden. Ik wist dat hij in groep vijf Emily een tijdje briefjes had toegestopt. Was dit wel oké? Zou hij wraak nemen als Dungeon Master? In die tijd uitten we onze agressie door orks, griffioenen en homunculi op elkaar af te sturen. Andy Stern krabde zich onder zijn bloempotkapsel, blik op oneindig. Wat was er nou eigenlijk aan de hand? Ik dacht zelf nooit aan Spin op die manier en waarom zou iemand anders op die manier aan mij denken? Ik zei: 'Oké,' en we gingen.

Het was allemaal vrij onschuldig, gewoon vrienden, en nadat we een flottielje oudere kinderen hadden ontweken die roddelend met elkaar op schaatsten, kwamen we in een lekker rustige slipstream aan de binnenkant van de baan terecht. Toen pakte ze mijn hand beet en ik schrok me een ongeluk. Haar hand was heet en vochtig. Ze zweette heel erg. Ik vermeld haar zweterigheid niet omdat ik de indruk wil wekken dat ze misschien een klierafwijking had, maar om uit te leggen waarom mijn eigen hand ook zo overvloedig begon te zweten. Tjeminee! Onze vingers glibberden over elkaar heen. Ik schaatste in eerste instantie een klein stukje achter haar vanwege mijn pijnlijke voeten, maar kwam al gauw op gelijke hoogte en paste me aan haar ritme aan. We passeerden de plek waar onze vrienden rondhingen, maar we keken niet naar ze. We hielden hen achter de aluminium omheining en ver van ons vandaan. Ik nam geen eventuele aanmoediging waar van de kant van Mr. Finkelstein. Terwijl mijn vingers tussen haar knokkels door gleden, bedacht ik dat die spichtige vingers van haar meer aanrakingspunten boden dan die van onze klasgenoten. Als je toch iemands hand wilde vasthouden, dan was dit de hand die je hebben moest, qua volume dan. Mijn waarnemingsvermogen groef zich

in op de plekken waar ons vlees tegen elkaar wreef. Ik keerde me naar haar toe, zij keek me aan en ik glimlachte en trok mijn wenkbrauwen op, dat beminnelijke zenuwtrekje. Daarna sloegen we onze ogen weer gauw neer. Te veel! Ik gaf twee keer een kneepje in haar hand als een raar soort code en ze kneep terug. En toen drong mijn andere hand tot me door. Die was leeg. Ik was niet bezig Reggie uit het verkeer weg te trekken, of van de bank in de bus zodat we onze halte niet zouden missen, hij sleepte niet achter me aan met een beker cola waarvan de helft eroverheen ging, hij was er helemaal niet. Dit was geen triootje. Ik was alleen met iemand anders. Mijn linkerhand verdween weer uit mijn bewustzijn en ik keerde terug naar die kleine wereld van zoete aanrakingen die de rechter was.

Er kwam geen einde aan. Hoe meet je oneindigheid op een rolschaatsbaan? Je kunt het heelal onderzoeken door vragen te stellen – hoeveel spiegervlakjes op discoballen strooien hoeveel zuiver witte lichtstralen uit over de muren en vloeren, hoeveel lagerkogels ketsen als opgewonden moleculen tegen elkaar in hoeveel wielen van polyurethaan, hoeveel bacteriekolonies breiden zich als inktvlekken ongehinderd uit in het neuswaartse duister van hoeveel gehuurde rolschaatsen? Maar laten we zeggen dat dit idee van glitterende rolschaatsbaanoneindigheid het best wordt uitgedrukt door het cijfer twee. Twee mensen, twee handen en twee liedjes, in dit geval ‘Big Shot’ en ‘Bette Davis Eyes’. De tekst van die twee liedjes leverde geen commentaar, oprecht of ironisch, op wat er gaande was. Ze waren er gewoon, als ondergrond, het hardnek-kige grijze slijk dat de popcultuur was. Het bleef aan onze schoenen zitten en liet een spoor achter in ons leven. Spin en ik sjokten door die liedjes heen, hand in hand. En af en toe zochten we elkaars gezicht op om een kort, bezorgd glimlachje uit te wisselen.

Toen kwam ‘Xanadu’, moordenaar. We klosten de baan af en voegden ons weer bij onze respectievelijke stammen, jongens en

meisjes met afhanginge schouders aan weerszijden van de ondergrondse rolschaatsbaan, allebei tegen hun eigen muur, en brachten het voorval nooit meer ter sprake. Waarom was ze naar me toe gekomen? Het jaar daarop gingen we allebei naar een andere school, en Emily had voor hetzelfde geld in antimaterie uiteengevallen kunnen zijn, want we hebben elkaar nooit meer gezien. Ik onderschatte eerlijk gezegd het belang van ons moment van intimiteit (dit wordt een terugkerend thema) en als ik had geweten dat dit het belangrijkste contact met een meisje was dat ik in jaren zou hebben, zou ik voor een aandenken hebben gezorgd. Met een zakdoek haar zweet van mijn hand hebben geveegd en die gekoesterd hebben als erotisch hulpmiddel tijdens de lange periode van zelfbevlekking die een paar maanden later zou beginnen (in gang gezet door een visioen van een glimmende Barbara Carrera in het minder prominente James Bond-voertuig *Never Say Never Again*, waar water een belangrijke rol in speelde). Uit zijn geheime schuilplaats tevoorschijn gehaald zou de opengespreide zakdoek, verzadigd van Emily's zweet, een geurcomponent hebben toegevoegd aan de visuele artefacten in mijn mentale archief, voornamelijk fragmenten uit Cinemax-films en adolescentensekskomedies uit de *Makin' it-Doin' it-Losin' it*-school, aangevuld met een sporadische tiet uit *National Lampoon* aangezien ik te bang was om *Playboy* te kopen. Het huidoppervlak van die lange vingers van haar zou meer zweet hebben achtergelaten dan de gemiddelde dertienjarige hand. Ik zou met alles wat ik had aan die zakdoek hebben gesnoven.

Die avond besloot ik dat ik bij de grote jongens hoorde. Andere kinderen in onze klas deden meer dan alleen handje vasthouden, en het grotere genot van anderen was inmiddels deel uit gaan maken van mijn realiteit. Maar nu was zelfs ik op de goede weg, nu ik in mijn stinkende zandbak was getrakteerd op wat ik beschouwde als een voorproefje van een glorieus High School-leven. De eerste

klas zou een feest worden. Reggie zou niet eens in hetzelfde gebouw zitten. Ik was opgelucht toen hij vertelde dat hij niet naar mijn school wilde. ‘Ik heb geen zin meer om altijd iedereen z’n kleine broertje te zijn,’ zei hij. (We hebben ook een oudere zus over wie ik het nog niet heb gehad – we hebben allebei de hele lagere school in andermans kielzog meegedeind.) Daar zat wat in. Ik had zelf geen zin meer om altijd iedereen z’n grote broer te zijn. In de zomer van 1985 waren we inmiddels zo ver dat als iemand vroeg: ‘Waar is Reggie?’, ik het niet wist. En het was fijn om te zeggen dat ik het niet wist.

Mijn moeder zei: ‘We schieten lekker op.’ De LIE sneed niet langer stadjes in tweeën maar voerde nu door het ongetemde groen van Nassau County, altijd een goed teken. Afgezien van zo nu en dan een bedrijvenpark langs de weg zaten we tussen de bomen. Ik liet me steeds zakken en probeerde de slaap weer te vatten. Het viel niet mee om lekker diep weg te dutten wanneer je die kant op reed – je kon eigenlijk alleen maar een beetje poedelen in ondiep water – en ik had last van mijn gebruikelijke chaotische dromen, al kan de reden daarvoor wel iets meer context gebruiken:

Voordat we naar het strandhuis verhuisden, hadden we het Hempstead-huis, en achter het Hempstead-huis stond een klein wit houten huisje met avondse gele sierlijsten. Als je ’s avonds door de dunne wand van bomen keek die de percelen van elkaar scheidde, was het licht in de keuken daar het enige levende ding in het donker, de bestendige maan van de zomer. De vrouw die daar in de jaren vijftig had gewoond, zo bracht mijn moeder ons van tijd tot tijd in herinnering, bakte op zaterdag altijd vis en verkocht die als lunch, en het verhaal gaat dat DuBois een keer in Sag is geweest en dat hij toen daar heeft gegeten. Ik knikte altijd vol voorgewende trots wanneer mijn moeder dat verhaal vertelde, ook al had ik geen idee wie DuBois was. Ik had geleerd mijn mond te houden

over dingen die ik niet wist wanneer ik het gevoel had dat ik geacht werd ze wel te weten.

Bijvoorbeeld: je had Beroemde Zwarte Mensen van wie ik nog nooit gehoord had, maar het was te laat om te vragen wie ze waren omdat ik inmiddels, volgens een of andere geheime maatstaf, oud genoeg was om me te schamen voor het feit dat ik niet wist wie ze waren, die mensen die gestreden en geleden hadden voor elk beetje luxe dat ik genoot. Wat ondankbaar! Kwam er bijvoorbeeld een oom op bezoek die de naam 'Marcus Garvey' liet vallen, dan vroeg ik: 'Wie is dat?' Waarop alle volwassenen hun ogen tot spleetjes knepen voor een rondje afkeurend ge-tss. 'Wie is Toussaint L'Ouverture?' wilde ik bijvoorbeeld weten, heel stom, en dan zei mijn vader meteen: 'Weet jij niet wie Toussaint L'Ouverture is? Wat leren ze jullie eigenlijk op die kakschool waarvoor ik me uit de naad werk?' Niets over de 'Iconen van Zwart Nationalisme', dat was wel duidelijk.

Wat ik wel wist van DuBois was dat hij in de categorie Beroemde Zwarte Mensen viel – sommige namen werden uitgesproken op een manier waardoor ze een soort emanatie of halo kregen. De respectvolle manier waarop mijn moeder de naam 'DuBois' in de mond nam, vertelde me dat de man het ras omhoog had getild. Jaren later op College zou ik zijn beroemdste essay lezen en er helemaal door van de kaart raken. En ik citeer: 'Het is een vreemde geëwaardwording, dat dubbelbewustzijn, dat gevoel dat je altijd door de ogen van anderen naar jezelf kijkt, dat je je ziel meet met het lint van een wereld die met geamuseerde minachting en medelijden toekijkt. Je voelt altijd je tweehed – een Amerikaan, een Neger; twee zielen, twee gedachten, twee onverenigbare strevingen; twee strijdende idealen in één donker lichaam, dat er alleen dankzij zijn taatheid niet aan onderdoor gaat. De geschiedenis van de Amerikaanse Neger is de geschiedenis van die strijd – dat verlangen om tot een zelfbewuste volwassenheid te komen, om het dubbele ik te

laten versmelten tot een beter en waarachtiger ik.' Ik dacht bij mezelf: de man die dat geschreven heeft, heeft achter mijn huis gebakken vis zitten eten!

Bij mijn vader in de auto had je de hele weg lang hobbels van dubbelbewustzijn. Er waren maar twee dingen waar hij op de radio naar wilde luisteren: Easy Listening en Afrocentrische Praatprogramma's. Zodra er een nummer gedraaid werd waar hij niet van hield of dat een gevoel in hem opriep dat hij niet wilde hebben, schakelde hij over naar de turbulente retoriek van de belprogramma's, en zodra de een of andere sukkel dan een idee begon te verkondigen dat hij te laf vond, of als verraad beschouwde, schakelde hij weer terug naar de muziek. Het ene moment luisterden we naar The Carpenters die 'I'm on Top of the World Looking Down on Creation' zongen, dat ging dan zo:

*Such a feeling's coming over me
There is wonder in most everything I see
Not a cloud in the sky
Got the sun in my eyes
And I won't be surprised if it's a dream*

*Everything I want the world to be
Is now coming true especially for me
And the reason is clear
It's because you are here
You're the nearest thing to heaven that I've seen*

Elke keer als Karen Carpenter haar mond bewoog was het alsof het deksel van een suikerpot tinkelend open- en dichtging om diepe duinen van witheid te onthullen. En bij het volgende nummer gingen mijn vaders vingers weer naar de zendertoetsen en zaten we tot over onze oren in politiegeweld, de scholen van niks of de

werktuiglijke wreedheid van het gemeentebestuur. De afspeellijst van de stad bestond in die tijd uit het ene na het andere geval van schreeuwend onrecht, steeds opnieuw werden de bloedige beelden getoond van Michael Stewart die gewurgd was door de politie, oma Eleanor Bumpurs die doodgeschoten was door de politie, Yusef Hawkins die doodgeschoten was door racistisch tuig. Op WL1B werd de zwarte top veertig gedraaid, en die teksten gingen zo:

*What I want to know is
When are we going to have our day of justice
These white people think they can kill us in our homes*

*Can't walk down the street
Without some cracker with a baseball bat
Trying to murder us
Murder our children, our future
When are we going to have our day?*

Mijn vader gaf zijn goedkeuring te kennen door mee te zingen, of te mompelen: 'Dat spreekt natuurlijk voor zich,' afhankelijk van het nummer of wat er gezegd werd. Is het dan gek dat mijn dromen verward waren? Welbehagen en onrust zigzagden via de ether de auto in, zaten elkaar achterna, twee signalen die te zwak waren om langer dan enkele ogenblikken gehoord te worden.

Mijn vader zette de radio uit zodra we op het manische niets van de East End-zenders stuitten, waar de hits van die maand werden afgewisseld met reclame voor autodealers en ladies' night in de nieuwste ten dode opgeschreven hotspot. Reclame voor plekken waar wij nooit naartoe gingen, diensten waar wij nooit gebruik van maakten. Aan het begin van de zomer waren de woorden van de lokale dj's en middenstanders B2-blokken, wapening,

I-balken, en stukje bij beetje rees het bouwwerk van de zomerwereld op uit het zand. Kijk uit met de auto op het Stephen Hands Path, rode vlag op Mecox Beach, verboden te zwemmen. Met elke locatie die genoemd werd kwam de plek tot leven, na negen maanden uitgewist te zijn geweest door de stad. De woorden op de radio zeiden: het Stephen Hands Path bestaat weer, Mecox Beach bestaat weer, uit de mottenballen gehaald, en zelfs eb en vloed zijn weer tevoorschijn getoverd. Want wij zijn terug.

We lieten Route 27 en cruisecontrol voor wat ze waren en slingerden omlaag over Scuttlehole Road, langs de witte hekken en het roestige prikkeldraad die het golvende land tegenhielden. Ik rookte de zoete modderdampen van de aardappelvelden en stelde me de eindeloze rijen maïsstengels voor. Mijn moeder zei: 'Die heerlijke maïs van Long Island,' zoals ze altijd zei. Reggie lag al een minuut of vijf scheten te laten en deed net of hij sliep. Mijn voeten krabbelde verwachtingsvol onder de voorstoel. We minderden vaart bij de oude rode schuur bij het tolhek en sloegen links af. Daarvandaan naar ons huis was zoiets als van een glijbaan roetsjen – je hoefde alleen maar te wachten tot je beneden was.

Ik hield mijn ogen dicht. Een paar jaar eerder zou ik op dat moment hebben zitten hijgen, op mijn knieën voor het raam, kwispelend bij het vooruitzicht om weer in Sag Harbor terug te komen. Dat was ik ontgroeid – wat ik hier had kunnen zien, maakte geen deel uit van de zomer in de ware zin van het woord, preludeerde er alleen maar een beetje op. Ik stelde me voor wat er buiten te zien was, en er gleden bomen en huizen in grijs silhouet voorbij, de kleurloze, oninteressante locaties waar ik geen band mee had. Het grijs werd onderbroken door plekken die opgloeiden, in mijn gedachten opgeladen door associaties. De verkoolde resten van dat vakantiehuis dat een paar seizoenen terug was afgebrand – we hebben het vuur gezien toen we op een middag op weg waren naar Caldor en keken onze ogen uit. De Vuilstort, waar Reggie en ik al

tijd half rennend, half lopend de vuilcontainers probeerden te bereiken voordat de overvolle zakken openbarstten. Soms namen we te veel risico door een bezoek aan de Vuilstort uit te stellen tijdens een hittegolf, en vielen er wriemelende maden op onze gymschoenen.

Die plekken die opgloeiden waren een voorproefje van de hoofdattractie, een soort filmtrailers, in sommige gevallen compleet met leeftijdsclassificatie. Mashashimuet Park, voor alle leeftijden, met de enige echt goede speeltuin in de wijde omtrek, waar Reggie en ik en de rest van het spul rondgesprongen, aan stangen gehangen en elkaar nagezeten hadden tot we misselijk werden en snoep en cola overgaven. Bij een ander deel van Mashashimuet was ‘meekijken gewenst’, het sjofele basketbalveldje, waar de jongens van de leeftijd van mijn zus een paar jaar terug wat minirasenonlusten hadden beleefd – zwarte kinderen uit de stad en blanke kinderen uit het dorp die allebei hun rechten deden gelden op een hangplek van niks. Dan de bocht bij de vijver, en nog eens honderd meter verderop het Huis aan Otter Pond, voor boven de achttien, want dat was een plek waar mijn ouders kwamen, waar ze uit eten gingen zonder ons en gingen drinken en volwassen dingen deden. En daarna passeerde je het kerkhof, de grootste aanstaande attractie van allemaal, gewaardeerd met de O van Onvermijdelijk, waar je gewoontegetrouw je adem inhield als je erlangs kwam, ongeacht hoe oud je was, opdat er geen geest door je open mond naar binnen vloog. Dat werd tenminste beweerd.